

Med redegørelsen giver jeg mit bud på en reform af pædagoguddannelsen og på en fornyelse af læreruddannelsen. Redegørelsen indeholder således forslag til fremtidig udformning af to af de største danske videregående uddannelser – ca. hver femte studerende, der optages på en videregående uddannelse i Danmark, optages på en af disse to uddannelser.

Redegørelsen omfatter ikke direkte de to merituddannelser til pædagog og lærer, men forslagene i redegørelsen vil også få konsekvenser for disse to uddannelser.

Jeg lægger med redegørelsen op til bred debat med Folketinget, herunder med forligspartierne bag læreruddannelsesloven, og med alle andre interessenter om fremtidens pædagoguddannelse og læreruddannelse.

INDLEDNING

Med denne redegørelse foreslår regeringen en reform af pædagoguddannelsen og en fornyelse af læreruddannelsen, som skal ruste pædagoger og lærere bedst muligt til at varetage deres opgaver. De konkrete forslag til ændringer i begge uddannelser afspejler også de mål, regeringen har sat sig med det supplerende regeringsgrundlag.

Pædagoger og lærere har en fælles udfordring. Men de har forskellige mål for deres opgave, fordi de har ansvar for mennesker på forskellige alders- og udviklingstrin. Derfor vil de også tit anvende forskellige midler for at nå deres mål. Men grundlæggende handler det om det samme. At give mennesker mulighed for at udfolde deres evner fuldt ud, så de opnår personlige, sociale og faglige kompetencer – til glæde for sig selv og til glæde for samfundet.

Regeringen ønsker et fleksibelt uddannelsessystem med uddannelsesstilbud af høj faglig kvalitet.

Denne redegørelse lægger op til, at pædagoguddannelsen og læreruddannelsen fortsat skal være selvstændige og særskilte uddannelser – af hensyn til en styrket faglighed i begge uddannelser. Men uddannelserne skal være så fleksibelt opbygget, at pædagoger og lærere kan arbejde sammen om fælles opgaver, lige så vel som de skal arbejde sammen med andre faggrupper, fx inden for social- og sundhedssektoren, jf. også nøgleordene i regeringens handlingsplan »Bedre uddannelser«¹⁾: faglighed, fleksibilitet, innovation, frit valg og outputsty-

ring, der alle indgår som baggrund for forslagene om fornyelse af begge uddannelser.

Regeringen har med en række initiativer skabt et godt grundlag for pædagogers og læreres arbejde.

Socialministeriets evaluering²⁾ af formålsbestemmelsen om dagtilbud til børn viser, at målsætningerne i serviceloven har haft stor betydning for kommunernes udvikling af dagtilbud. Generelt synes arbejdet med målene at have øget interessen for det pædagogiske indhold i dagtilbud. Men evalueringen viser også, at mange kommuner har vanskeligt ved at formulere sig præcist og konsistent om indholdet i det pædagogiske arbejde. Det gør det vanskeligt at vurdere målenes reelle betydning for udviklingen af de enkelte dagtilbud i kommunen.

Jo tidligere der sættes ind med støtte til de børn, der har behov for det, jo større er sandsynligheden for at bryde den negative sociale arv. Undersøgelser viser, at vi i Danmark ikke er så gode til at bryde den som de andre nordiske lande³⁾. Det betyder, at der er børn, der alene på grund af deres opvækstvilkår begrænses i at udnytte deres livsmuligheder. Regeringens ønske om at indføre pædagogiske læreplaner i alle dagtilbud skal ses på denne baggrund.

Derfor bør der være et samspil mellem uddannelserne. Det kan udfoldes på mange måder: ved fælles elementer for de to uddannelser, ved samarbejde på tværs af uddannelserne om fælles temaer, fx indskoling og overgangsproblemer, ved fælles specialiseringer i begge uddannelser, fx inden for områder som specialpædagogik, ungdomskultur og det tværkulturelle område mv. Det videre arbejde på grundlag af redegørelsen vil afdække samarbejdsmulighederne yderligere.

En fornyelse af prøve- og eksamensformerne i begge uddannelser vil indgå som led i opfølgningen på regeringens publikation, januar 2004, om modernisering af prøver, eksamener og karakterer. Der er på den baggrund dels nedsat en

1) "Bedre uddannelser, handlingsplan", juni 2002

2) Udarbejdet af Institut for Uddannelsesforskning på Roskilde Universitetscenter, Center for Institutionsforskning på Roskilde Universitetscenter, Center for Institutionsforskning på Højvangseminariet og Center i Alternativ Samfundsanalyse (CASA)

3) Publikationen "En god start til alle børn" fra Ministerudvalget for negative social arv og social mobilitet. Publikationen baserer sig på "Vidensopsamling om social arv" (2003), udarbejdet af gruppen bag forskerprogrammet "Social arv", ledet af Socialforskningsinstituttet.